

Strategi for Vejtræer

2013

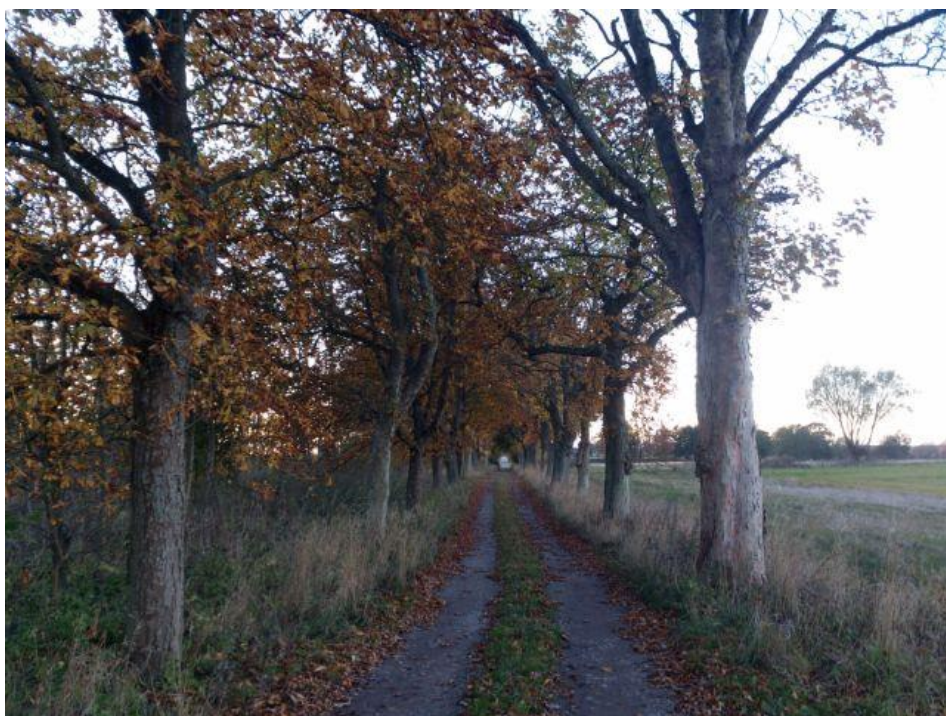

1 Ønske om at bevare kulturlandskabet

1.1 *Historisk kulturelt blik på alléer og øvrige vejtræer*

Alléer og store markante vejtræer giver landskabet et udtryk, der minder mange

forbipasserende om herregårdslivet i gamle dage.

Den brostensbelagte gamle skovvej mellem Bregentved og Lystrup (Skov-Torupvej) har bredde som en moderne cykelsti og en afstand fra træerne til vejkanterne på ca. en meter til stammecentrum. Her er det nemt at forestille sig at man må springe af cyklen og holde til

Billede 1: Skov-Torupvej

siden for en modkørende kare.

1.2 *Økologisk betydning af beplantning langs vej*

Et allétræ giver, lige som alle andre træer et levested for en mængde smådyr. Det udtryk de fleste forbinder med stor kulturhistorisk værdi – træer med en enkelt stamme fri for vanris stående i en vejrabat med velslået græs – giver dog ikke dyrene gode levebetingelser. Et stort træ i en beplantning med buske og urter vil give et langt mere varieret dyreliv.

1.3 *Æstetiske og rekreative glæder ved beplantning langs vej*

For at et billede virker interessant skal det ofte have "en forgrund, en mellemgrund og en baggrund". Sådan har mange mennesker det også med landskabsmæssig

værdi; hvis der ikke er noget markant i forgrunden oplever vi ikke udsigtens skønhed med samme kraft.

Hvor en bar vej uden træer for de fleste af os opfattes som en anelse kedelig (f.eks. vejen mellem Rønnede og Faxe) betragtes en vej med allétræer som meget smuk (f.eks. Slotshusvej). På trods af at udsigten begge steder er storslået ud over bakkede marker, giver forgrunden billedet et fokus og en indramning.

2 Nye alléer

Der er ikke nødvendigvis en direkte sammenhæng mellem fældninger og nye beplantninger. Da der har været vejtræer ved stort set alle veje for 100 år siden, er det mere eller mindre tilfældigt, hvilke træer, der har overlevet til i dag. Ny beplantninger bør planlægges efter nutidens og fremtidens brug af landskabet.

1. prioritet: væsentlige færdselsårer ved godser

Da beplantninger med vejtræer primært sker af landskabsmæssige årsager, bør de anlægges hvor mennesker færdes og kan nyde dem.

Der lægges vægt på at vejen har en vis betydning for det overordnede trafiknet, således at der kommer andre end de lokale beboere på vejen. Som eksempel kan nævnes Rødvigvej frem for Vesterskovvej; Margeritrutten og den nationale cykelrute kører ad Vemmetoftevej og Rødvigvej.

Der kan være en meget stor landskabsmæssig virkning af et enkelt træ eller en mindre trægruppe med en markant placering på åbne marker, i vejkanten eller f.eks. til at markere en sidevej. Rødbøgene ved broen på Villa Galinavej er et fantastisk eksempel.

Billede 2: Nyt og gammelt træ på Gisselfeldvej

Det er svært at opsætte regler for, hvor der vil være landskabelig værdi af et træ placeret i vejkanten. De har ikke nogen tilknytning til herregårdspræget og kan således placeres på alle vejstrækninger, der ellers vil mangle noget landskabsmæssig forgrund.

2. prioritet: øvrige veje ved godser

Træer kan desuden bidrage som et skulpturelt landskabelement, der kan ses på afstand. Holte Alle ved Bregentved er et godt eksempel; der er meget lidt færdsel på vejen, men man kan på lang afstand se, at her ligger der tydeligvis et stort gods. Kirkevej ved Jomfruens Egede er et andet smukt eksempel.

Vejstrækninger med bevaringsværdige alléer

Disse vejstrækninger er egnede til genplantning med alléer. Det er en forudsætning for at der kan igangsættes plantning, at der kan opnås enighed med lodsejerne op til vejen.

Vejnavn	Fredet som allé	Unge/sunde	Voksne/sunde	Gamle/syge
Bjerggårdsvej				
Gisselfeldvej		X		
Holte Alle	X			X
Kirkeskovvej		X		
Koldinghus Alle	X	X		
Lindersvoldvej	X			X
Lystrupvej		X		
Moltkesvej				X
Mørkhusvej				X
Nielstrupvej				X
Ny Strandskov		X		
Piberhusvej				X
Rosendalvej	X	X		
Rødestræde				X
Rødvigvej				X
Slotshusvej				X
Søtorupvej				X
Truntevænget				X
Turebyholmvej				X
Vemmetoftevej		X		
Vesterskovvej				X

3 Risikotræer

Begrebet risikotræer dækker over træer, der vurderes at udgøre en risiko for mennesker. Et svampeangrebet gammelt halvdødt træ inde midt i en skov regnes ikke for et risikotræ, da der ikke er nogen stor risiko for at det skulle ramme et menneske, når det engang falder i en storm.

Derimod skal et træ ved en legeplads ikke vise mange tegn på svækkelse, før det bør holdes under observation som risikotræ, da der her er stor risiko for at en nedfalden gren kan ramme et barn.

3.1 Vejtræer og trafikrisiko

De alléer, der nu er gamle træer, står ofte meget tæt på vejen. Som det illustreres af Billede 1 har de ved plantningen for 100 år siden sikkert haft en fornuftig afstand til vejen. I deres levetid er vejene dog vokset i bredden og trafikanterne har fået mere fart på.

Derfor anbefales det i vejreglerne at man planter i god afstand af kørebanen. (3 – 6 meter afhængig af hastighedsbegrænsningerne.) Som ekstra sikkerhed arbejder forvaltningen ud fra en regel om ikke at plante på ydersiden af en kurve på vejen.

3.2 Årsager til fældning af gamle træer

Der kommer desværre med jævne mellemrum nye historier om sygdomme, man som ansvarlig for risikotræer skal være opmærksom på. Park & Vejs træmænd følger med i ny viden via fagblade, netværk og kurser.

Billede 3: Hul stub efter fældning af svampeangrebet træ.

Svampesygdomme

Der findes en del svampe der nedbryder træernes ved. De fleste af disse angriber fortrinsvis svækkede træer, men nogle få aggressive arter kan angribe ellers sunde træer.

Andre svækkelser af træer

- Øget vindpåvirkning, pga.

af ændringer af omgivelserne

- Sår fra tidligere grenfald, beskæringer, påkørsler osv.
- Ændring af jordbunden, f.eks. forandret vandstand
- Trykskader f.eks. fra tung trafik
- Dybdepløjning for tæt på rødderne
- Flerstammede træer med svag sammenvoksning af stammerne

Praktiske vejledninger

Park & Vej har udarbejdet praktiske vejledninger omkring pasning af nye og gamle alléer samt tilsyn med risikotræer. Interessenter

4 Samarbejde med godser og foreninger

Gennem de sidste år med fokus på vejtræer som risikotræer og med den vellykkede plantering af en ny allé i efteråret 2012 har Faxe Kommune haft et givtigt samarbejde med vigtige interessenter.

Godser

Park & Vej har gennemgået de nuværende alleer og ønsker til fremtidige alleer med Gisselfeld Kloster, Bregentved Gods og Vemmetofte Kloster. Godsforvalterne har bidraget med viden - fra de landskabsmæssige traditioner for anlæggelse af alleer til indsigt i sygdomsbilledet ved forskellige typer svampeangreb i de gamle træer. Gisselfeld Kloster har i forbindelse med anlæggelsen af

Billed 1: Risom, Tuekær og Eriksen hjælper med at plante på Gisselfeldvej.

den nye allé på Gisselfeldvej været en meget kompetent og hjælpsom samarbejdspartner.

Faxe Kommune håber at fortsætte det gode samarbejde – og udvide det med andre godser, således at vi har en løbende dialog om de nuværende alléer i kommunen.

Foreninger

Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har været direkte orienteret om fældninger og plantninger det sidste år. Vi har haft en lærerig dialog om begrundelser for fældning og diagnosticering af syge træer. Naturfredningsforeningen er desuden kommet med ideer til, hvilke alléstrækninger, der bør prioriteres.

Faxe Kommune er meget glad for det gode samarbejde med civilsamfundet, hvor foreninger, private virksomheder og myndighederne kan samvirke om at nå et fælles mål til glæde for borgerne.

